

JUR LEX READ

#*BLOCK
OUT*2024

*WAVE
EXPRESSION
OF
FREEDOM*

**HAFIQ
HASAN
BASRI**

ULASAN DRAMA:

***W: TWO
WORLDS***

Writes:

***A JOURNEY OF
EXPLORATION
AND GROWTH***

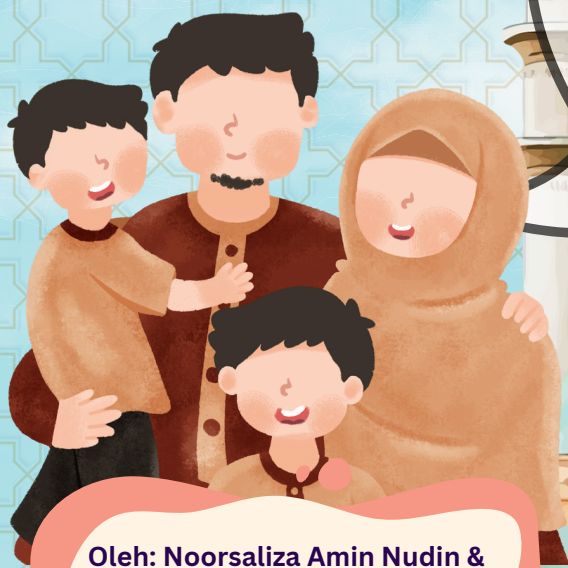

JUU LEX READ

e-ISSN: 2811-3462

CELIK FARAIID!

Oleh: Noorsaliza Amin Nudin &
Nor Laila Ahmad
(noorsaliza9648@uitm.edu.my) &
(norlailaahmad@uitm.edu.my)

PENGENALAN

Ilmu faraid adalah ilmu yang perlu dipelajari oleh seseorang Muslim. Merujuk kepada Riwayat Muslim, Abu Hurairah pernah mendengar Nabi Muhammad s.a.w menyatakan kepentingan mempelajari ilmu faraid.

Hukum mempelajari ilmu faraid adalah fardu kifayah di mana apabila sebahagian umat Islam mengerjakannya maka orang lain tidak berdosa. Faraid adalah ilmu fiqh yang perlu diketahui oleh umat Islam untuk mengelakkan perbalahan antara ahli keluarga.

PENGETIAN FARAIID

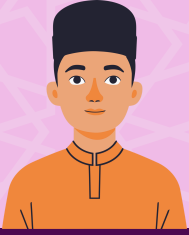
Faraid dari segi bahasa ialah menentukan, memastikan, menghalalkan dan mewajibkan. Manakala faraid menurut istilah syarak ialah pembahagian harta seorang Islam yang meninggal dunia sama ada beliau meninggalkan wasiat atau tidak sebelum kematiannya.

Harta yang perlu dibahagikan kepada ahli waris mengikut faraid adalah baki harta setelah ditolak segala pembiayaan pengurusan jenazah, hutang si mati dan pelaksanaan wasiat.

WARIS FARAIID

Menurut hukum Islam, ahli waris yang layak menerima harta mengikut faraid ialah anak, isteri atau suami, ibu atau bapa, nenek atau datuk, cucu dan lain-lain.

Waris *Ashabul Furud* adalah waris utama yang layak menerima harta pusaka. Secara ringkasnya, terdapat 15 ahli waris lelaki dan 10 ahli waris perempuan yang utama iaitu:

WARIS LELAKI

ANAK LELAKI

CUCU LELAKI DARI ANAK LELAKI

BAPA

DATUK

SAUDARA LELAKI SEIBU SEBAPA

SAUDARA LELAKI SEBAPA (SAUDARA TIRI)

SAUDARA LELAKI SEIBU (SAUDARA TIRI)

ANAK SAUDARA LELAKI DARI SEIBU SEBAPA

ANAK SAUDARA LELAKI DARI SEIBU ATAU SEBAPA

BAPA SAUDARA SEIBU SEBAPA

BAPA SAUDARA SEBAPA

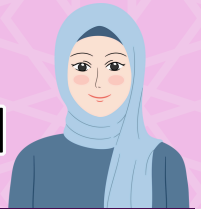
SEPUPU DARI BAPA SAUDARA SEIBU SEBAPA

SEPUPU DARI BAPA SAUDARA SEBAPA

SUAMI

HAMBA SAHAYA

JIKA SEMUA WARIS LELAKI DI ATAS MASIH HIDUP MAKA HANYA TIGA ORANG SAHAJA YANG LAYAK IAITU BAPA, ANAK LELAKI DAN SUAMI

WARIS PEREMPUAN

ANAK PEREMPUAN

CUCU PEREMPUAN DARI ANAK LELAKI

IBU

NENEK SEBELAH IBU

NENEK SEBELAH BAPA

SAUDARA PEREMPUAN SEIBU SEBAPA

SAUDARA PEREMPUAN SEIBU (SAUDARA TIRI)

SAUDARA PEREMPUAN SEBAPA (SAUDARA TIRI)

ISTERI

PETUAN PEREMPUAN BAGI HAMBA SAHAYA

JIKA SEMUA WARIS PEREMPUAN DI ATAS MASIH HIDUP MAKA HANYA LIMA ORANG YANG LAYAK IAITU ANAK PEREMPUAN, CUCU PEREMPUAN DARI ANAK LELAKI, IBU, SAUDARA PEREMPUAN SEIBU SEBAPA DAN ISTERI.

Walau bagaimanapun, terdapat tiga sebab yang menghalang waris menerima faraid iaitu membunuh untuk mendapatkan harta pusaka, murtad dan berlainan agama.

HARTA PUSAKA

Sebelum memperincikan pembahagian faraid, seseorang perlu mengetahui maksud harta pusaka. Harta pusaka adalah harta peninggalan si mati iaitu harta yang diperolehi semasa hidupnya, segala bentuk sewaan, hutang dijelaskan oleh sesiapa selepas kematian, dividen dari harta si mati, simpanan KWSP, takaful, barang yang terbit dari usaha si mati semasa hidupnya dan binatang ternakan.

Manakala harta yang tidak termasuk dalam harta pusaka ialah khairat kematian, hibah, dijual atau diwakafkan oleh si mati, pampasan, hasil pemberian mereka yang menziarahi si mati, pencen dan bayaran yang diterima dari Akta Keselamatan Sosial Pekerja 1969.

PEMBAHAGIAN FARAIID

Pembahagian faraid telah diperincikan berdasarkan firman Allah S.W.T dalam Surah An-Nisa', ayat 11 yang bermaksud:

Allah perintahkan kamu mengenai (pembahagian harta pusaka untuk) anak-anak kamu, iaitu bahagian seorang anak lelaki menyamai bahagian dua orang anak perempuan. Tetapi jika anak-anak perempuan itu lebih dari dua, maka bahagian mereka ialah dua pertiga dari harta yang ditinggalkan oleh si mati. Dan jika anak perempuan itu seorang sahaja, maka bahagiannya ialah satu perdua (separuh) harta itu. Dan bagi ibu bapa (si mati), tiap-tiap seorang dari keduanya: satu perenam dari harta yang ditinggalkan oleh si mati, jika si mati itu mempunyai anak. Tetapi jika si mati tidak mempunyai anak, sedang yang mewarisinya hanyalah kedua ibu bapanya, maka bahagian ibunya ialah satu pertiga. Kalau pula si mati itu mempunyai beberapa orang saudara (adik-beradik), maka bahagian ibunya ialah satu perenam. (Pembahagian itu) ialah sesudah diselesaikan wasiat yang telah diwasiatkan oleh si mati, dan sesudah dibayarkan hutangnya. Ibu-bapa kamu dan anak-anak kamu, kamu tidak mengetahui siapa di antaranya yang lebih dekat serta banyak manfaatnya kepada kamu (Pembahagian harta pusaka dan penentuan bahagian masing-masing seperti yang diterangkan itu ialah) ketetapan dari Allah; sesungguhnya Allah adalah Maha Mengetahui, lagi Maha Bijaksana.

Allah S.W.T berfirman lagi dalam Surah An-Nisa', ayat 12 yang bermaksud:

“ Bagimu (para suami) seperdua dari harta yang ditinggalkan oleh isteri-isterimu, jika mereka tidak mempunyai anak. Jika mereka (isteri-isterimu) itu mempunyai anak, kamu mendapat seperempat dari harta yang ditinggalkannya setelah (dipenuhi) wasiat yang mereka buat atau (dan setelah dibayar) hutangnya. Bagi mereka (para isteri) seperempat harta yang kamu tinggalkan jika kamu tidak mempunyai anak. Jika kamu mempunyai anak, bagi mereka (para isteri) seperdelapan dari harta yang kamu tinggalkan (setelah dipenuhi) wasiat yang kamu buat atau (dan setelah dibayar) hutang-hutangmu. Jika seseorang, baik laki-laki maupun perempuan, meninggal dunia tanpa meninggalkan ayah dan anak, tetapi mempunyai seorang saudara laki-laki (seibu) atau seorang saudara perempuan (seibu), bagi masing-masing dari kedua jenis saudara itu seperenam harta. Akan tetapi, jika mereka (saudara-saudara seibu itu) lebih dari seorang, mereka bersama-sama dalam bagian yang sepertiga itu, setelah (dipenuhi wasiat) yang dibuatnya atau (dan setelah dibayar) hutangnya dengan tidak menyusahkan (ahli waris). Demikianlah ketentuan Allah. Allah Maha Mengetahui lagi Maha Penyantun. ”

Berdasarkan firman Allah S.W.T di atas, pembahagian faraid dapat diringkaskan seperti dalam jadual di bawah:

SI MATI

LELAKI

PEREMPUAN

WARIS DAN BAHAGIAN FARAIID

**IBU BAPA (JIKA ARWAH TIADA
ISTERI DAN ANAK):**
IBU (1/3)
BAPA (2/3)

**IBU BAPA (JIKA ARWAH TIADA
SUAMI DAN ANAK):**
IBU (1/3)
BAPA (2/3)

**IBU BAPA DAN ADIK BERADIK (JIKA
ARWAH TIADA ISTERI DAN ANAK):**
IBU (1/6)
BAPA MENDAPAT SELEBIHNYA (5/6)

**IBU BAPA DAN ADIK BERADIK (JIKA
ARWAH TIADA SUAMI DAN ANAK):**
IBU (1/6)
BAPA MENDAPAT SELEBIHNYA (5/6)

**IBU BAPA, ADIK BERADIK DAN ISTERI
(JIKA ARWAH TIADA ANAK):**
ISTERI (1/4)
IBU (1/6)
BAPA (1/6 DAN BAKI)

**IBU BAPA, ADIK BERADIK DAN SUAMI
(JIKA ARWAH TIADA ANAK):**
SUAMI (1/2)
IBU (1/6)
BAPA (1/6 DAN BAKI)

SI MATI

LELAKI

PEREMPUAN

WARIS DAN BAHAGIAN FARAID

**IBU BAPA, ADIK BERADIK, ISTERI
DAN ANAK LELAKI:
ISTERI (1/8)
IBU (1/6)
BAPA (1/6)
ANAK LELAKI (SEMUA BAKI)**

**IBU BAPA, ADIK BERADIK, SUAMI
DAN ANAK LELAKI:
SUAMI (1/4)
IBU (1/6)
BAPA (1/6)
ANAK LELAKI (SEMUA BAKI)**

**IBU BAPA, ADIK BERADIK, ISTERI
DAN ANAK PEREMPUAN:
ISTERI (1/8)
IBU (1/6)
BAPA (1/6)
ANAK PEREMPUAN (1/2 JIKA ANAK
TUNGGAL ATAU 2/3 JIKA ANAK
PEREMPUAN LEBIH DARI SEORANG)**

**IBU BAPA, ADIK BERADIK, SUAMI
DAN ANAK PEREMPUAN:
SUAMI (1/4)
IBU (1/6)
BAPA (1/6)
ANAK PEREMPUAN (1/2 JIKA ANAK
TUNGGAL ATAU 2/3 JIKA ANAK
PEREMPUAN LEBIH DARI SEORANG)**

**IBU BAPA, ADIK BERADIK, ISTERI,
ANAK LELAKI DAN PEREMPUAN:
ISTERI (1/8)
IBU (1/6)
BAPA (1/6)
ANAK LELAKI DAN PEREMPUAN
(BAKI MENGIKUT NISBAH 2:1)**

**IBU BAPA, ADIK BERADIK, ISTERI,
ANAK LELAKI DAN PEREMPUAN:
SUAMI (1/4)
IBU (1/6)
BAPA (1/6)
ANAK LELAKI DAN PEREMPUAN
(BAKI MENGIKUT NISBAH 2:1)**

PENUTUP

Kesimpulan, faraid ialah kaedah pembahagian harta pusaka peninggalan si mati di mana pembahagian ini telah ditentukan dari sudut waris dan haknya. Faraid turut memberi hak kepada waris-waris perempuan dan ibu di mana sebelum kedatangan Islam hak-hak mereka dinafikan. Kurang kefahaman mengenai pembahagian harta pusaka mengikut faraid akan mengakibatkan pergaduhan dan penafian hak-hak waris. Oleh itu, sebagai seorang Muslim kita perlulah celik faraid! Kita juga perlu mengetahui prosedur pengurusan faraid mengikut undang-undang di mana topik ini akan diketengahkan dalam buletin seterusnya. Nantikan!

RUJUKAN

Baharuddin bin Aziz. (2020). Konsep Pewarisan dalam Islam. Institut Kefahaman Islam Malaysia. <https://www.ikim.gov.my/new-wp/wp-content/uploads/2020/08/konsep-pewarisan-dalam-Islam.pdf>

Celik Tafsir. (14 Januari 2016). Tafsir Surah An-Nisa' Ayat 12 (Pembahagian Faraid Suami Isteri). <https://celiktafsir.net/2016/01/14/nisa-ayat-12/>

Kamarudin, M. K. & Abdullah, A. (2016). Amalan Pembahagian Faraid di Malaysia. *Journal of Global Business and Social Entrepreneurship*, 1(3) (pp.11-19).

Wan Ahmad Sayuti, W. N. N. & Tengku Wook, T. S. M. (2021). Permainan Perspektif Ketiga untuk Memahami Hukum Faraid. *Applied Information Technology and Computer Science*.